



Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartement
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Høring - Endringer i gjeldsordningsloven mv.

Det vises til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets høringsbrev av 5. desember 2011 med vedlagt høringsnotat og vedlegg. I brevet bes det om høringsinstansenes syn på enkelte forslag til endringer i gjeldsordningsloven.

1. Gjeldsforhandling for personer bosatt utenfor Norge

Departementet forslår en adgang for personer bosatt i utlandet til å søke om gjeldsforhandling i Norge. Skattedirektoratet ser at det kan være et reelt behov for utenlandsboende å søke om gjeldsordning ettersom endringer i samfunnet har gjort det vanligere å flytte på tvers av landegrensene. Departementet har revidert forslaget fra tidligere høringsrunde, men direktoratet stiller seg likevel kritisk til forslaget da det fortsatt knytter seg store utfordringer til praktiseringen av forslaget.

I forslaget fortsettes at gjeldsforhandling kan åpnes for utenlandsboende dersom det er "ubetenkelig" med hensyn til sakens opplysning. Det er vanskelig å se hva som er vurderingstema og hvor mye som kreves for å anse vilkåret som oppfylt. Når skyldner befinner seg i utlandet vil det etter direktoratets mening alltid være utfordringer knyttet til å få saken godt opplyst. Namsmannen vil ha begrenset mulighet til å foreta undersøkelser, herunder å søke i relevante registre, og er derfor avhengig av at skyldneren selv legger frem dokumentasjon og gir opplysninger. Risiko for at relevante opplysninger blir utelatt er betydelig, og mulighet for å kontrollere omstøtelige disposisjoner forut for åpning av gjeldsforhandlinger vil også være begrenset. Tilsvarende vil gjelde for kreditorer som eventuelt vil påklage åpningsbeslutningen.

I høringsnotatet skriver departementet at manglende tilgang til ulike registre kan avveies ved at skyldneren fremlegger bevitnet attest fra relevante registre. Direktoratet er av den oppfatning at det vil være vanskelig for namsmannen å vurdere og evt. veilede skyldneren med hensyn til hva som skal legges frem da det kreves kunnskap om hvilke registre som finnes i de forskjellige landene. Videre vil det innebære praktiske utfordringer for namsmannen dersom attester som fremlegges er på et fremmed språk.

Direktoratet bemerker videre at sikring av gjennomføring av gjeldsordning ikke er vurdert i forslaget, herunder hvordan kreditorer skal kunne avdekke eventuell mislighold av gjeldsordningen eller andre forhold som kan ha betydning for gjeldsordningsavtalen. Kreditorne vil i disse tilfellene ikke ha noen effektive kontrollmidler.



Dersom departementet likevel kommer til at det skal åpnes for utenlandsboende til å søke om gjeldsordning fra utlandet er direktoratet enig i forslaget om at adgangen til å søke om gjeldsordning fra utlandet bør begrenses til skyldnere som bare har ubetydelig gjeld til utenlandske kreditorer og som ikke eier bolig eller andre formuesgoder av vesentlig verdi. Skattedirektoratet støtter også forslaget om å hindre pågang fra norske kreditorer under og etter gjennomført gjeldsordning mot skyldneren i utlandet.

For å sikre namsmannen og kreditorene en viss kontrollmulighet under gjeldsordningen, mener Skattedirektoratet at skyldneren bør pålegges en plikt til årlig å sende bekreftet kopi av ligningsopplysninger/skatteoppgjør til namsmannen eller sine kreditorer i Norge.

2. Fellesnordisk anerkjennelse av gjeldsordningssaker

I høringsnotat ber departementet om høringsinstansenes syn på regler om fellesnordisk anerkjennelse av avgjørelser i gjeldsordningssaker.

Skattedirektoratet stiller seg i utgangspunktet positivt til forslaget, men har likevel noen bemerkninger. Forslaget vil slik direktoratet ser det innebære en del praktiske utfordringer i forhold til underretting av kreditorer i andre nordiske land, tidsfrister som settes i forbindelse med forhandlinger, endringer og opphevelser mv. og ikke minst språklige utfordringer da finsk og islandsk er veldig forskjellig fra norsk, svensk og dansk. Dette er noe som bør utredes nærmere dersom man går videre med forslaget.

Skattedirektoratet bemerker videre at i utredningen har man kun tatt for seg tvungen gjeldsordning. Det store flertall av gjeldsordninger som inngås i Norge er frivillige ordninger. (Tall for 2010 var 2 714 gjeldsordninger totalt hvor 2268 var frivillige.) Om man også bør tar med de frivillige gjeldsordningene i forslaget er noe som bør utredes nærmere.

I forslaget om gjeldsforhandling for personer bosatt i utlandet (se under pkt. 1) foreslår departementet en lovendring som hindrer pågang fra norske kreditorer under og etter gjennomført gjeldsordning mot skyldneren i utlandet. Skattedirektoratet stiller spørsmål om en innføring av en tilsvarende regel i de andre nordiske landene vil kunne avhjelpe noen av de rettslige og praktiske problemene for skyldnere, som etter endt gjeldsordning ønsker å flytte, pendle eller investere i et av de andre nordiske landene. En slik bestemmelse vil ikke løse problemet for skyldnere som har gjeld til kreditorer i flere nordiske land og som vil bli kvitt all sin gjeld etter en endt gjeldsordning, men den vil kunne hindre forfølgelse i utlandet fra kreditorer i det landet hvor gjeldsordningen er gjennomført.

3. Lokalisering av gjeldsordningssaker hos utpekte namsmenn

Skattedirektoratet støtter forslaget om å samle gjeldsordningssaker hos bestemte namsmenn. Både for skyldnere og kreditorer ligger det en trygghet i at saker behandles av namsmenn med god faglig kompetanse på området. Hensyn til likhetsbehandling og effektivitet taler også for at sakene samles hos bestemte namsmenn.



4. Standardiserte livsoppholdssatser ved gjeldsordning og tvangsfullbyrdelse (utleggstrekk)

Skattedirektoratet stiller seg svært positivt til forslaget om å standardisere satsene for livsopphold ved gjeldsordning og utleggstrekk.

Dagens gjeldsordningssatser oppleves som høye. De høye livsoppholdssatsene fører i praksis til at personer uten reelle gjeldsproblemer kvalifiserer for gjeldsordning. Satsene innebærer at skylderens oppofrelse overfor kreditorfellesskapet er minimal. Det vises til det store antall nulldividende ordninger. Skattedirektoratet er av den oppfatning at gjeldsordningssatsene med fordel kan reduseres.

Skattedirektoratet ser at en standardisering av satsene vil føre til mer likebehandling hos de ulike innkrevingsmyndighetene og at det vil gi mer forutberegnlighet for både skyldnere og kreditorer. Skattedirektoratet bemerker at skattemyndighetene allerede i dag benytter bidragsevnesatsen som livsoppholdssats ved utleggstrekk. Skattedirektoratet tiltrer derfor arbeidsgruppens anbefaling om at bidragsevnesats legges til grunn ved anvendelse av livsoppholdssatser både ved gjeldsordning og utleggstrekk.

Vennligst oppgi vår referanse ved henvendelser i anledning saken.

Med hilsen

Jan M. Magnus
avdelingsdirektør
Rettsavdelingen, innkreving
Skattedirektoratet

John Alfred Sætre